

УДК 334.012.42

DOI:10.5281/zenodo.11918419

В.А. Худавердісва, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗРОБКИ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ, СТРАТЕГІЙ ТА ПРАВОВИХ ОСНОВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

Цифрові рішення істотно впливають на бізнес-процеси та моделі, а їх застосування обумовлено змінами у споживчій поведінці, доступністю технологій та позитивним економічним ефектом. Пандемія Covid-19 сприяла тому, що бізнес став стрімко освоювати цифрові інструменти в організації комерційної діяльності, що сприяє динамічній цифровій трансформації бізнесу. Цифровізація господарської діяльності нині стала однією з ключових трендів у розвитку вітчизняного бізнесу.

Новостворене Міністерство цифрової трансформації поставило наступні цілі до 2024 року: 100 % публічних послуг мають бути доступні громадянам та бізнесу онлайн; 95 % транспортної інфраструктури, населених пунктів та їхні соціальні об'єкти мають мати доступ до високошвидкісного Інтернету; 6 млн. українців мають бути залучені до програми розвитку цифрових навичок; доля ІТ-продукту у ВВП країни має складати не менше 10 % [1].

Перші кроки включали прийняття правової основи для основних цифрових прав громадянина, включаючи право на доступ до широкопasmового Інтернету та збільшення доступності технологій для споживачів з метою зниження вартості програмного забезпечення, комп'ютерного та іншого обладнання. До передумов для просування цифрового порядку денного України належать нещодавно розроблене законодавство про цифрову економіку та телекомунікації, цифрову інфраструктуру, досягнення у сфері забезпечення безготівкової економіки - розвиток електронної торгівлі (e-Trade), електронного захисту (e-Trust) та кібербезпеки (Cybersecurity). Ініціатива «Smart City», нещодавно ініційована профільним Міністерством цифрової трансформації, свідчить про впевненість владних інституцій у наявній законодавчій та інституційній базі для впровадження комплексних ініціатив з побудови ІСТ-екосистеми на регіональному/місцевому рівні.

Проевропейські прагнення цифрового розвитку України підтверджуються розробкою Стратегії («дорожньої карти») інтеграції України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу, проєкт якої наразі проходить оцінку представниками профільних структурних підрозділів Європейської Комісії.

Ключовими факторами успіху цифрової трансформації в сучасному світі є: готовність компаній до змін, забезпечення кадрами високої кваліфікації, використання найпрогресивніших технологічних рішень та способів їх впровадження. Респондентами також наголошується на значущості партнерських взаємодій у процесі цифрових трансформацій. Ділові контакти з постачальниками технологій, клієнтами та конкурентами сприяють підвищенню ефективності відповідних проектів.

Дослідження також показало готовність компаній до ризиків, пов'язаних із впровадженням цифрових технологій. Згідно з результатами опитування, 59% компаній Китаю вже отримали певні переваги в результаті реалізації проектів цифрової трансформації [2].

На сьогоднішній день найбільш розвинутою цифровою економікою у світі, на думку експертів, є Сінгапур. Цифрові технології, на думку міністра фінансів Сінгапуру Хен Сві Кіт, є ефективним інструментом трансформації бізнесу, який необхідно використовувати спільно з готовністю до інновацій і здатністю до розвитку [3]. Уряд Сінгапуру приділяє значну увагу розширенню корпоративних цифрових можливостей. На ці цілі державою лише у 2017 р. було виділено понад \$56 млн. Крім того, урядом країни реалізуються стимулюючі заходи:

1) компаніям надається додаткове фінансування та можливість отримання консалтингових послуг з боку держструктур у разі, якщо вони демонструють готовність до тестування та впровадження на своїй базі нових ІКТ;

2) в результаті затвердження державою більш гнучких правих норм, що регулюють сферу венчурного інвестування, у сінгапурських компаній розширюються експериментальні можливості щодо технічно складної продукції та сервісів.

Безперечно, світові тренди у сфері цифрової трансформації бізнесу – це серйозний виклик для вітчизняної економіки. А грамотне використання найкращих світових практик та інструментів цифровізації сприятиме не лише забезпеченню національної безпеки та зростання конкурентоспроможності України на світових ринках, а й підвищенню рівня та якості життя населення країни.

- В рамках Ініціативи EU4Digital Європейський Союз підтримує цифрову економіку і суспільство в країнах Східного Партнерства, сприяючи гармонізації цифрових ринків в регіоні, з метою надання інтегрованих онлайн-послуг для громадян, державних адміністрацій та підприємств. Ключем до досягнення цієї мети є шість мереж-кореспондентів EU4Digital з країн-партнерів та держав-членів ЄС, відповідальних за конкретні сфери політики. Мережі EU4Digital

служать платформами для обміну найкращими практиками та досвідом серед Східних партнерів та з ЄС, сприяють синергії та розробці спільних проєктів та дорожніх карт, а також зосереджуються на конкретних та досяжних результатах, спрямованих на поліпшення життя громадян та конкурентоспроможності бізнесу. На даний час Ініціатива EU4Digital об'єднує наступні пріоритетні дії та програми ЄС [1]:

- Мережі EU4Digital, що об'єднують представників Східних країн-сусідів ЄС та держав-членів ЄС для роботи в ключових тематичних областях.
- Програма EU4Digital: трирічна програма (2019-2022), що просуває ключові області цифрової економіки і суспільства відповідно до норм і практики ЄС.
- EU4Digital: широкосмугові стратегії в регіоні Східного партнерства (2018-2020), проєкт, здійснюваний Світовим банком для підтримки Східних країн-партнерів ЄС в розробці і реалізації національних стратегій в області широкосмугового зв'язку.
- EU4Digital: проєкт «Кібербезпека - СХІД», спрямований на посилення кібербезпеки в країнах-партнерах і підвищення довіри до використання цифрових послуг.
- EU4Digital: EaPConnect (з'єднання дослідницьких і освітніх спільнот) розширює мережеву інфраструктуру для об'єднання дослідницьких і освітніх спільнот з країн ЄС та Східних країн-партнерів.

Інформаційні джерела

1. Україна 2030E - країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/>
<https://strategy.uifuture.org/index.html> <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html><https://strategy.uifuture.org/>
2. Sayer P. *Tsifrovaya transformatsiya po vsemu miru: ne zapazdyvaet li vasha kompaniya? 2017* [Digital transformation around the world: is your company late? 2017]. URL: <https://www.cio./news/2067>
3. Досвід Сінгапуру: Які три аспекти необхідні для успішної цифровізації економіки? 2018. URL: https://bnews.kz/news/opit_singapura_kakie_tri_aspekta_neobhodimi_dlya_ushpeshnoi_tsifrovizatsii_ekonomiki